

Reactie op het inspectierapport

Vanwege mijn betrokkenheid bij de COW, de commissie die het W12-16 programma vaststelde, vroeg de redactie mij te reageren op het evaluatierapport van de inspectie over Wiskunde in de basisvorming. Al lezend en terugkijkend, komen de volgende losse reacties bij mij op.

Het rapport lijkt me degelijk en eerlijk. De conclusies over de geobserveerde zaken lijken me, op een paar uitzonderingen na, zakelijk en duidelijk.

Iets is me onduidelijk: wat moet ik met de opmerking in de Samenvatting (bladzijde 8) waarin staat: 'Het vak wiskunde in de basisvorming komt vijf jaar na invoering vrij goed uit de verf' tegenover de conclusie op bladzijde 43 (het Erratum wel te verstaan): 'Het vak wiskunde in de basisvorming komt vijf jaar na invoering nog te weinig uit de verf'? Of heeft men vergeten de tekst op bladzijde 8 ook te wijzigen?

Over de kerndoelen waren we in de COW altijd erg ongelukkig. Ze waren opgesteld buiten de Commissie om, al is er achteraf wel enig overleg over geweest. De Commissie is steeds van oordeel geweest dat je geen kerndoelen moet vaststellen die voor alle leerlingen 12-18 dezelfde zijn. Geheel volgens verwachting vallen dus zwakke leerlingen uit de boot en hebben VWO-leerlingen te weinig.

Eigenlijk staat alles al heel duidelijk in de inleiding en de conclusies: leraren moesten aan de slag onder een ongelukkig gesternte. De cultuuromslag waarover wordt geschreven met betrekking tot de tweede fase VO gold ook voor het W12-16 programma. Die cultuuromslag is enorm en het is dan ook niet te verbazen dat dat na vijf jaar nog niet bereikt is. Het gaat hier om de situatie dat niet – zoals in het verleden en zoals nog steeds in veel landen – een leerprogramma is gemaakt en daarna bedacht wordt hoe leerlingen daaraan zouden kunnen voldoen, maar dat bedacht is wat belangrijk zou kunnen zijn voor leerlingen en daarna bedacht wordt welke wiskunde daar goed voor zou zijn. Ik denk dat daar het conflict tussen de COW en de kerndoelenmakers in wezen op neer kwam. Ik denk ook dat daar de opmerkingen gezien moeten worden over het nog niet voldoende bereikt zijn van de kerndoelen.

De opmerking over het onvoldoende bereikt zijn van doelen waar computergebruik bij te pas komt, is ook zoiets.

Misschien is het computergebruik wel zwaar overschat.

Ik verbaas me erg over de verbazing van de '38 buitenlandse inspecteurs' over de 'methodeverslaafdheid' van de leraren. Of die inspecteurs komen uit landen waarover ik geen kennis heb, of ze zijn slecht ingelicht over hun eigen land. Waar je ook komt, zie je dat het grootste deel van de leraren sterk afhankelijk is van de leerteksten die hen ter beschikking staan. Flexibiliteit bestaat natuurlijk, maar dat alleen bij een klein aantal topleraren. Wat wil je nou van de Nederlandse leraar die een werkbelasting heeft die het hoogste is in de westerse wereld? Mensen uit andere landen kunnen niet geloven dat een volle baan van een leraar 27 uur is. Niemand gelooft dat je zo jezelf kunt ontwikkelen. (Ik heb het dan gemakshalve even niet over leraren in ontwikkelingslanden, die een waanzinnige werkbelasting hebben.)

Op bladzijde 43 van haar rapport doet de inspectie een aantal aanbevelingen aan de overheid over het bieden van ruimte en mogelijkheden aan docenten om vernieuwingen in de praktijk uit te kunnen voeren en over het stimuleren van wiskundeprogramma's in IVBO/VBO met voor deze leerlingen aangepaste contexten. Ik ondersteun deze aanbevelingen van harte.

Er wordt geschreven dat sommige groepen leerlingen beter scoren dan vroeger en anderen, zoals VWO leerlingen, minder goed. Het zou dan gaan over 1 of 2 procent. Dit heeft de grote pers gehaald. Het lijkt me een aardige opgave voor schoolboeken over elementaire statistiek: is dit verschil significant of niet?

Er is zorgvuldig gekeken. Onder andere of de basisdoelen gehaald zijn. In het algemeen blijkt, afgezien van die belachelijke 1 tot 2 procent, dat leerlingen van nu niet beter of slechter zijn dan voorheen het geval was. Maar er is niet onderzocht hoe leerlingen de wiskunde van nu ervaren. Ik geloof niet dat we in de COW 12-16 vonden dat wiskunde voortaan door veel meer leerlingen veel beter zou worden beheerst. Wel verwachtten we dat wiskunde door veel meer leerlingen veel meer zou worden gewaardeerd. Is het voor een groot deel nog steeds een schrikbeeld, of zeggen velen: 'Ik haal nauwelijks voldoende voor wiskunde, maar ik vind het wel leuk'?

Joop van Dormolen, Haifa, Israël